SUND FOLKEHØGSKOLE SIDEN 1868

Kursplan for historisk håndverk

§1. Formål

"Lovens formål er å bidra til at det kan opprettes og drives folkehøgskoler i Norge.

Folkehøgskolen skal fremme allmenndanning, folkelig opplysning, aktivt medborgerskap og menneskeverd. Folkehøgskolen skal bidra til mangfold og være åpen for alle. Den enkelte folkehøgskole har ansvar for å fastsette sitt verdigrunnlag innenfor denne rammen."

Kursplan for Sund folkehøgskole

Begrepsavklaring:

Allmenndanning danner grunnlaget for menneskets innsikt i og forståelse av seg selv, forholdet mellom den enkelte og andre mennesker og mellom mennesket og samfunnet.

Folkelig opplysning er å gjøre kunnskap, kultur og livserfaring tilgjengelig for alle, formidlet på en måte som skaper forståelse, fellesskap og evne til å delta aktivt i samfunnet.

Aktivt medborgerskap handler om å delta, engasjere seg og ta ansvar i fellesskapet – lokalt, nasjonalt og globalt – gjennom handlinger som fremmer demokrati, rettferdighet og bærekraft. Det bygger på kunnskap, kritisk tenkning og vilje til å bidra til et bedre samfunn for alle.

Menneskeverd er den iboende og ukrenkelige verdien hvert menneske har, uavhengig av egenskaper, prestasjoner eller bakgrunn. Det innebærer respekt for hvert enkelt menneskes rett til liv, frihet og likebehandling.

Verdigrunnlaget til Sund folkehøgskole:

Verdigrunnlag: Fellesskap, dialog og mangfold skaper læringsglede. Selvstendige og engasjerte elever med mot og kunnskap vil påvirke verden.

Mål med linjefaget:
På håndverkslinja er målet kloke hender og hoder. Det er også et mål at

elevene skal se at det er mulig å holde på med håndverk også etter folkehøgskolen uten å ha et stort flott verksted, og dyre verktøy. Det er et mål at de skal få kjenne på glede over å lære nye håndverk og bli mer selvhjulpne.

Faglige mål:
Eleven skal

- Lære å smi
- Lære knivmaking og sliresøm
- Lære flere vevteknikker (båndvev og flatvev)
- Lære grunnleggende søm
- Lære å foredle frukt og bær
- Lære om neverarbeid
- Lære å bruke saueskinn til å sy småplagg
- Lære seg kunsten å lage smykker av tinn og glass
- Få noe innblikk i tradisjonell tømring
- Lære hvordan ulike materialer og ressurser i naturen kan brukes til å lage ting vi behøver, og gjenstander vi omgir oss med.
-

Dannelsesrettede mål
Eleven skal bli bevisst på hvordan hen påvirker klassen sin

Eleven skal ta ansvar seg selv og klassen

Eleven skal bli oppmerksom på hvordan hen kan påvirke samfunnet rundt seg

Eleven skal (videre)utvikle gode samarbeidsevner

Arbeidsmetode for å oppnå målene:

Undervisning: Vi jobber mye praktisk på linja for å oppnå både faglige og dannelsesretta målene.

Eksempel på læringsarenaer er: klasserommet, verkstedene på Stiklestad, langhuset, på studietur.

Arbeidsformer kan være:

Individuelt arbeid med en teknikk under veiledning av lærer eller medelever.

Elevene jobber sammen i grupper med en teknikk

Planleggingsmøter i klassen med og uten lærer for å legge planer for studieturer, opphold på Stiklestad, fordypningsuke, temadager og morgensamlinger vi har ansvar for mm

Elevrådsmøter i klassen uten lærer hvor elevrådsrepresentanten drøfter saker med medelever

«Dugnader», alt fra rigging til arrangement, utstilling, klasseromsvask

Innhold:

Hva er innholdet i linjefaget?

Høsten:

- Lage syltetøy
- Veve på grindvev
- Smi knivblad
- Planlegge studietur i gruppa
- Lage skaft til kniven
- Sy slire i lær til kniv
- Veve på flatvev
- Sy lue i saueskinn
- Bo i langhuset
- Reise på ti dagers studietur i Norge
- Forberede og gjennomføre frivilligjobb som formidlere på julemarked

---

Våren før vinterferie:

- Gjennomføre ei ukes individuelt fordypningsarbeid eller praksis
- Lære å sy et enkelt plagg på symaksin
- Lære nålebinding
- Neverarbeid
- Bo i langhuset
- Forberede temadag med håndverk og historie for resten av skolen i anledning samenes nasjonaldag

---

Vår etter vinterferie:

Planlegger familiedag : sette opp utstilling, lage foredrag for familiene

Plantefarge: sanke materialer i naturen, lære å farge garn med planter

Sanking av materialer til neste kull: ut i skogen og sanke materialer som neste års kull trenger

Brikkevev: vi lærer å planlegge, sette opp og veve bånd på brikkevev

Studietur: vi reiser på femdagers studietur i Norge. Denne planlegges av elever i stor grad

Tømring: elevene får ei innføring i tradisjonell tømring med tradisjonelt verktøy

Smykkesløyd: vi jobber med å lage smykker støpt i tinn i sandsteinform, og å lage glassperler.

Allmenndanning:

Vi starter gjerne året med teknikker som krever/ har fordel av å jobbe sammen med noen. På den måten fremmer vi samarbeid mellom elevene og de blir fortere kjent enn om de jobber individuelt.

Vi har klassemøter jevnlig hvor vi diskuterer hvordan det går med klassen og hvordan folk har det sammen. Det er en fin arena for å øve på å løse uendigheter, ta hensyn til de andre og tørre å si hva man mener.

Vi lager regler for studieturer i felleskap. Når elevene selv er med på å lage reglene blir de mer bevisste på hva som er viktig for at gruppa skal få en god opplevelse på tur, og hvordan de selv kan bidra til det.

Dersom elever ikke møter til undervisning blir de etterlyst og evnt hentet av medelever. Dette bidrar til at elevene innser at de er viktige for at klassefelleskapet skal fungere både faglig og sosialt.

Folkelig opplysning:

Tradisjonshåndverk er på sett og vis folkelig opplysning i seg selv. Det handler om materialer og teknikker som ofte ikke lenger brukes, og om å ta tilbake kunnskap som er i ferd med å forsvinne. Når man setter seg inn i disse får man en annen respekt for generasjonene før seg, samtidig som man kan se verdien, både i et bærekraft og et beredskapsperspektiv ved å ta vare på denne kunnskapen.

På linja har vi en klar holdning på at vi behandler materialene og verktøyet pent. Vi vil at det skal vare lenge, og reparerer heller enn å kjøpe mye nytt. Vi snakker om hvorfor det er bærekraftig å jobbe på denne måten.

Elevene har stor grad av ansvar både for planlegging og gjennomføring av turer. Både kortere turer og selve studieturene. De er

Elevene lærer både håndverket og historien bak. Dette er kunnskap de tar med seg videre og formidler til folk senere i livet. De holder også på med formidling av historie og håndverk gjennom skoleåret, både gjennom temadager, morgensamllinger og andre arrangement.

Aktivt medborgerskap

Elevene forbereder temadager og framvisninger for resten av skolen. Det å erfare at selv en liten klasse kan få til mye, kan gi en veldig tro på den kraften som ligger i felleskapet. De erfarer at når de setter seg felles mål kan de klare å gjennomføre. De kan formidle noe til de andre elevene, som blir godt mottatt.

Menneskeverd

I klassen snakker vi mye sammen om hvordan vi forholder oss til hverandre. Elevene gir hverandre rom til å være seg selv og respekterer ulikhetene som finnes i gruppa.